

Sygn. akt I C 1655/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Fiałkowska – Sobczyk

Protokolant: Alicja Czarnota

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej - (...) Szpitalowi (...) we W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - (...) Szpitala (...) we W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 599 272,60 zł (pięset dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt dwa zł i sześćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - (...) Szpitala (...) we W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 42 146,19 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt IC 1655/12

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) Szpitala (...) we W. kwoty 609 499 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 kwietnia 2011r.

W uzasadnieniu powód wskazał, że na podstawie porozumienia z dnia 9 marca 2010 r. pozwany działający jako (...) Szpital (...) zasiliał w media, m.in. w energię elektryczną, plac budowy budynku Zintegrowanego Centrum (...) we W. przy ul. (...) (Farmacja 2), którego Generalnym Wykonawcą był powód. Powód był zobowiązany do ponoszenia comiesięcznych kosztów zużycia energii elektrycznej wg wskazań podlicznika energii czynnej zamontowanego w przystawce pomiarowej w rozdzielni stacji transformatorowej ST -8 oraz średnich cen z faktur dostawcy (...) S.A. we W.. Zasilanie placu budowy odbywało się na podstawie projektu wykonawczego, w którym do pomiaru zużytej energii elektrycznej zastosowano przekładniki prądowe o przekładni 300/5A (mnożna 60). Moc wyłączeniowa została ustalona na 191,8 kWh. Dobór kabli zasilających plac budowy oraz dobór przekładników prądowych do realizacji pomiaru energii elektrycznej wykonano na podstawie listy urządzeń elektrycznych planowanych do zainstalowania na budowie. Zasilanie placu budowy zostało odebrane przez przedstawiciela pozwanego. Od marca 2010 r., rozpoczęto dostawę energii elektrycznej. Powód uiszczal opłaty za media, w tym za prąd na podstawie faktur wystawianych na podstawie wyniku odczytów podlicznika dokonywanych przez pracowników powoda. Niespodziewanie we wrześniu i październiku 2010 r., zużycie energii elektrycznej wzrosło dwukrotnie w stosunku do poprzednich miesięcy i było w

tych dwóch miesiącach identyczne. Z kolei od miesiąca listopada 2010 r. zużycie energii elektrycznej wzrosło prawie pięciokrotnie i takie zużycie utrzymywało się do połowy marca 2011 r., tj. do czasu kiedy istniejący podlicznik nie został wymieniony na nowy. Po wymianie podlicznika wykazane zużycie energii elektrycznej drastycznie spadło. Zdemontowany podlicznik został przekazany do ekspertyzy Laboratorium (...) gdzie ustalono, że przekładnia przekładnika prądowego była ustawiona na 300, a nie na 60, co spowodowało pięciokrotnie większe naliczenie poboru energii. Licznik został przesłany również do ekspertyzy producenta S., który wskazał, że urządzenie posiada ustawioną przekładnię przekładnika prądowego k-300. Ustawiona przekładnia jest nieprawidłowa, dla prawidłowego zliczania zużytej energii przy przekładni 00/5 należy wprowadzić przekładnię 60. W związku z powyższym zużycie energii było naliczane w zawyżonej pięciokrotnie ilości.

Powód zlecił także ekspertyzę dot. poboru energii elektrycznej dla zasilania placu budowy i jak wykazuje ekspertyza opracowana przez rzeczoznawcę inż. A. B. (1) pobranie zwiększonej mocy elektrycznej w okresie od listopada 2010 r. do marca 2011 r. przy braku modyfikacji w układzie zasilania placu budowy było fizycznie niemożliwe. Przez układ pomiarowy dla zasilania placu budowy mogła być przesyłana moc maksymalna w wysokości 250,0 kW. Przy zużyciu przez cały okres trwania budowy w przybliżeniu 300.000,0 kWh wynika, że pobierano miesięcznie moc w wysokości 417,0 kW, co przy istniejącym układzie zasilania i układzie pomiarowym nie było możliwe.

Jednocześnie powód wskazał, że zamontowany podlicznik znajdował się w pomieszczeniu rozdzielni elektrycznej na terenie (...) Szpitala (...). Dostęp do niego mieli wyłącznie pracownicy pozwanego dokonujący jego odczytu. Pracownicy powoda wszelkich oględzin, sprawdzeń w rozdzielni (miejsce zamontowania układu pomiarowego) dokonywali tylko i wyłącznie pod nadzorem pracowników pozwanego.

Dobór kabli zasilających plac budowy oraz dobór przekładników prądowych do realizacji pomiaru energii elektrycznej wykonano na podstawie listy urządzeń elektrycznych planowanych do zainstalowania na budowie. W przypadku wykorzystywania maksymalnej mocy przyłączeniowej przez 24 godz. przez 30 dni w miesiącu pobór energii w ciągu miesiąca mógł maksymalnie wynieść 138 096kWh. Tymczasem wykazane przez powoda miesięczne zużycie mocy elektrycznej wynosi:

za miesiąc listopad 2010 r. - miesięczne zużycie energii elektrycznej -338 308kWh.

za miesiąc grudzień 2010 r. - miesięczne zużycie energii elektrycznej - 349 182kWh.

za miesiąc styczeń 2011 r. — miesięczne zużycie energii elektrycznej- 402 667kWh.

za miesiąc luty 2011 r. - miesięczne zużycie energii elektrycznej - 415 886kWh.

Zatem nie było możliwym było zużycie energii elektrycznej we wskazanych przez pozwanego ilościach.

Powód dokonał sam szacunków zużywanej przez sprzęt pracujący na budowie energii elektrycznej, które potwierdziło, że w miesiącach listopad 2010 r. - marzec 2011 r. zużycie energii elektrycznej było pięciokrotnie większe.

Pismem z dnia z dnia 1 grudnia 2011 r. powód zwrócił się do pozwanego o zwrot dokonanej nadpłaty. W odpowiedzi, pismem z dnia 3 stycznia 2012 r. pozwany uznał roszczenie o zwrot na rzecz powoda kwoty 609 960,04 zł. Przedmiotowe oświadczenie zostało złożone przez P. P. osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w imieniu pozwanego. Jednak zwrotu nadpłaty w wysokości 609 960,04 zł pozwany nigdy nie dokonał. Pozwany nie stawiał się też na zawezwanie do próby ugodowej.

Powód dochodzi niniejszego roszczenia na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu tj. art. 405 i n. k.c., w szczególności art. 410 k.c. o nienależnym świadczeniu, bowiem powód, dokonał zapłaty za energię elektryczną, której faktycznie nie zużył. Wobec zmiany ustawień licznika pozwany nie był uprawniony do pobrania opłat za zużycie energii elektrycznej w naliczonej kwocie. Pozwany stał się bezpodstawnie wzbogacony. Odmowa zapłaty stanowi przejaw złej woli pozwanego i pozostaje sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Odsetki od żądania powód liczy od daty wezwania do zapłaty z 5.04.2011r.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany Szpital wskazał, że nie uznaje zasadności roszczeń powodowej Spółki.

Jednocześnie pozwany przyznał że strony zawarły w dniu 9 marca 2010 r. porozumienie na podstawie którego powodowa spółka pobierała energię elektryczną na potrzeby prowadzonych prac budowlanych Zintegrowanego Centrum (...) we W.. Strona powodowa posługując się profesjonalnym podmiotem ((...) spółka z o.o.) we własnym zakresie wykonała projekt wykonawczy zasilania placu budowy, układ pomiarowy i instalację zasilania w energię elektryczną na potrzeby prowadzonych prac budowlanych Zintegrowanego Centrum (...) we W.. Pozwany dokonywał rozliczenia energii elektrycznej zgodnie z treścią porozumienia na podstawie wskazań podlicznika zamontowanego przez stronę powodową. Powodowa spółka otrzymywała od pozwanego szpitala faktury VAT za dostawę energii elektrycznej, rozliczanej według porozumienia z dnia 9 marca 2010 r., które zostały zapłacone.

Strona pozwana zaprzecza i uznaje za sporne co do zasady i wysokości: podaną przez stronę powodową wysokość nadpłaty, wadliwość działania układu pomiarowego w wyniku ingerencji osób trzecich, bądź pracowników pozwanego szpitala, podane przez powoda szacunki odnośnie „rzeczywistego” oraz maksymalnego zużycia energii elektrycznej w spornym okresie oraz to aby dyrektor pozwanego szpitala uznał roszczenia objęte pozewem.

Pozwany nie miał żadnego wpływu na treść projektu wykonawczego zasilania placu budowy, ani na jego wykonanie, w tym wyboru podlicznika i jego ustawienia. W szczególności pracownicy pozwanego szpitala nie mogli weryfikować, czy faktycznie instalacja znajdująca się za podlicznikiem została wykonana w sposób przedstawiony w pozwie i jakie było faktyczne zapotrzebowanie i zużycie energii elektrycznej pobranej od pozwanego szpitala.

Przedstawione w pozwie wyliczenia odnośnie bilansu energetycznego inwestycji przy ul. (...) we W., innych inwestycji prowadzonych przez powodową spółkę oraz opinie prywatne nie pozwalają na jednoznaczne przyjęcie, jakoby w spornym okresie doszło do pięciokrotnego zawyżenia wysokości kosztów energii elektrycznej w stosunku do faktycznego jej zużycia. Dowody zaoferowane przez powoda są nieprzydatne dla ustalenia istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych, zwłaszcza odnośnie zestawienia zużytej energii elektrycznej przez porównanie zużycia energii przy prowadzeniu innych inwestycji. W szczególności pozwany zwraca uwagę, że sporne rozliczenie dotyczy okresu, najbardziej intensywnych prac budowlanych i pory jesienno-zimowej, w której zużycie energii elektrycznej jest znacząco wyższe niż w okresie wiosennym i letnim. Po wtóre pozwany zaprzecza aby jego pracownicy mieli ingerować w układ pomiarowy zainstalowanych przez powoda, w szczególności przez zmianę nastawienia przekładników prądowych. Natomiast nie można wykluczyć, że takie czynności były dokonywane przez osoby, za które odpowiada powodowa spółka. Biorąc pod uwagę, że powód nie negocjował przedstawionych mu rachunków za zużycie energii elektrycznej w spornym okresie tj. od listopada 2010 r. do lutego 2011 r., przyjmował faktury i je opłacał, można domniemywać, że były one zgodne ze stanem faktycznym.

Ex post pozwana nie może zweryfikować prawdziwe twierdzeń powodowej spółki o zawyżonym zużyciu energii elektrycznej.

Odnosząc się natomiast do dowodu z świadectwa sprawdzenia podlicznika z dnia 25 marca 2011 r. sporządzonego w Laboratorium (...) sp. z o.o., pozwany zarzucił, że opinia ta jest nieprzydatna albowiem dokumentuje jedynie stan techniczny podlicznika w chwili przedstawienie go do badania.

Pozwany powołując się na wskazaną powyżej argumentację zanegował twierdzenia powodowej spółki, że zużycie energii elektrycznej w ilości wskazanej w spornym podliczniku, nie było fizycznie możliwe.

Odnosząc się do podstawy prawnej roszczenia a to jest art. 405 k.c., pozwany wskazał, niezależnie od podniesionej powyżej argumentacji, że (...) Szpital (...) we W. w sposób należyty i w dobrej wierze realizował przyjęte na siebie obowiązki wobec powoda, a pobrane środki finansowe od powoda były przez szpital na bieżąco zużywane w całości na

działalność statutową szpitala. Pozwany szpital w latach 2010-2011 nadal posiadał zadłużenie z lat ubiegłych. Tak więc pozwany szpital prowadząc działalność leczniczą, otrzymując wpłaty od powodowej spółki, wyzbywał się ich w całości jeszcze w 2010 r. i 2011 r. W konsekwencji na dzień 3 stycznia 2012 r., kiedy powodowa spółka wezwała Szpital do zapłaty kwoty 609 960,04 zł pozwany nie był już wzbogacony, co przy spełnieniu przesłanki z art. 409 k.c. wskazuje, że ewentualny obowiązek zwrotu bezpodstawnie pobranej korzyści wygasł.

Powód w replice na odpowiedź na pozew podniósł przede wszystkim, że wbrew twierdzeniom pozwanego zawartym w odpowiedzi na pozew, pozwany był informowany o wątpliwościach powoda co do prawidłowości naliczenia opłat za zużytą energię. Takie wątpliwości powoda przejawiały się prośbami o przeprowadzenie kontroli urządzeń, a w końcu demontażem wadliwie działającego licznika. Po wymianie licznika wykazane zużycie energii elektrycznej drastycznie spadło. Zlecone ekspertyzy tj. świadectwo sprawdzenia z dnia 25.05.2011 r., opinia producenta S. z dnia 30.11.2011 r. i ekspertyza opracowana przez inż. A. B. (2) dot. poboru energii elektrycznej dla zasilania placu budowy z dnia 18.02.2012 r. wskazują na naliczenie w wyniku zmiany nastawienia przekładników prądowych energii elektrycznej w wysokości pięciokrotnie wyższej. Co więcej wskazują, że pobór takiej ilości energii elektrycznej nie był możliwy.

Powód w sposób należyty i w dobrej wierze realizował przyjęte na siebie porozumieniem z dnia 9 marca 2010 r. obowiązki i mimo wątpliwości co do prawidłowości naliczania zużycia energii elektrycznej dokonywał terminowej zapłaty wystawianych przez pozwanego faktur, z czego obecnie pozwany czyni mu zarzut.

Nadużyciem prawa podmiotowego jest zasłanianie się przez pozwanego brakiem zobowiązania do zwrotu korzyści, którą uzyskał w szczególności, że na podstawie okoliczności sprawy pozwany obiektywnie powinien się liczyć z możliwością zwrotu świadczenia. Jak potwierdza pismo pozwanego z dnia 3 stycznia 2012 r. pozwany z takim obowiązkiem się liczył.

Nie zasługuje na uwzględnienie również stanowisko pozwanego jakoby nie był zobowiązany do zwrotu świadczenia z uwagi na bieżące zużywanie korzyści przez pozwanego na działalność statutową szpitala i nieuregulowanie przez Narodowy Fundusz Zdrowia poniesionych przez pozwanego wydatków na leczenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. jest podmiotem gospodarczym prowadzącym zorganizowaną działalność budowlaną. Na zlecenie inwestora, jakim była Akademia Medyczna we W. (obecnie (...) Medyczny we W.) (...) S.A. przejął obowiązki generalnego wykonawcy inwestycji pod nazwą budowa Zintegrowanego Centrum (...) we W.

(okoliczności bezsporne, nadto odpis KRS - k. 11-23);

(...) S.A. z siedzibą we W. wystąpił do pozwanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) Szpitala (...) we W. (działający ówczesnie jako (...) Szpital (...)) o możliwość korzystania z mediów, w tym energii elektrycznej na potrzeby prowadzonych robót budowlanych na placu budowy budynku Zintegrowanego Centrum (...) we W. przy ul. (...) (Farmacja 2).

W celu ustalenia zasad korzystania strony zawarły w dniu 9 marca 2010 r. porozumienie nr (...).

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt. 1 porozumienia powód zobowiązał się do ponoszenia comiesięcznych kosztów zużycia energii elektrycznej wg wskazań podlicznika energii czynnej zamontowanego w przystawce pomiarowej w rozdzielni na stacji transformatorowej ST -8 oraz średnich cen z faktur dostawcy (...) S.A. we W..

W treści tego porozumienia ustalono również, że moc zamówiona, której comiesięczne koszty ponosi powód, wynosi 225 kW

W punkcie 5 tego postanowienie strony ustaliły, że „Koszty za zużyte media zostaną naliczane od stanów liczników spisanych w protokołach odbioru robót”.

W § 1 ust. 7 porozumienia strony ustaliły, że: „Odbiorca (powód) na swój koszt wykonuje, a także prowadzi eksploatację użytkowanych dla własnych potrzeb instalacji i urządzeń oraz odpowiada za ich stan techniczny”. Natomiast w § 3 porozumienia strony zawarły postanowienia zgodnie, z którym: „1. Dostawca nie odpowiada za działanie wewnętrznych instalacji wodnych, kanalizacyjnych i elektrycznych oraz przerw w dostawie mediów, a także za skutki z tym związane. (...) 5. koszty za zużyte media zostaną naliczone od stanów liczników spisanych w protokołach odbioru robót.”

(dowód: porozumienie nr (...) z dnia 9 marca 2010r. k. 24-26, pismo (...) Szpitala (...) z dnia 23 września 2009 r. k. 27);

Zasilanie placu budowy odbywało się na podstawie projektu wykonawczego, sporządzonego przez P.U.P. (...) spółkę z o.o. w K.. Zgodnie z tym projektem do pomiaru zużytej energii elektrycznej zastosowano przekładniki prądowe o przekładni 300/5A (mnożna 60). Moc wyłączeniowa została ustalona na 191,8 kW. Dobór kabli zasilających plac budowy oraz dobór składników prądowych do realizacji pomiaru energii elektrycznej wykonano na podstawie listy urządzeń elektrycznych planowanych do zainstalowania na budowie.

(dowód: projekt wykonawczy zasilania placu budowy wraz z listą urządzeń elektrycznych planowanych do zainstalowania na budowie k. 28-53);

Zgodnie z projektem wykonawczym, jako zabezpieczenie zasilania placu budowy (...)zastosowano trzy wkładki bezpiecznikowe o prądzie znamionowym 315 A (3 x gG 315 A), co oznacza, że moc maksymalna pobierana przez wszystkie odbiorniki na budowie nie mogła przekraczać 217,4 kW.

Zasilanie placu budowy (...)zostało wykonane zgodnie z projektem wykonawczym i odebrane przez przedstawiciela (...) Szpitala (...) i przez przedstawiciela wykonawcy zasilania placu budowy firmę (...). Układ pomiarowy poboru energii przez plac budowy (...) zabudowano w pomieszczeniu rozdzielni głównej RG (...) Szpitala (...) w wolnostojącej tablicy pomiarowej TP. Do pomiaru zużycia energii elektrycznej zastosowano półpośredni układ pomiarowy składający się z trzech przekładników prądowych legalizowanych typu (...) 300/5 A, 10 VA, klasy 1 o przekładni 60 (300/5) produkcji firmy (...) oraz licznika energii elektrycznej czynnej typu (...) 005 produkcji firmy (...), rok produkcji 2010 o numerze fabrycznym (...).

(dowód: deklaracja zgodności rozdzielni nr (...) (...)z dnia 10 marca 2010 r. k.56, protokół odbioru przez Szpital prac zanikowych z dnia 15 marca 2010 r. k.57, protokół rezystancji izolacji kabli 10 marca 2010 r. k.58,59, protokół odbioru zasilania placu budowy z dnia 20 marca 2010 r. k.60, protokół odbioru zasilania placu budowy z dnia 6 kwietnia 2010 r. k. 62);

Pozwany szpital pismem z dnia 23.09.2009 r. wyraził zgodę na umiejscowienie podlicznika energii elektrycznej w „rozdzielni głównej RG sekcja I wolne pole bezpiecznikowe w stacji ST-8”.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 23.09.2009 r. k.54);

Od marca 2010 r. rozpoczęto dostawę energii elektrycznej.

Powód uiszczał na rzecz pozwanego opłaty za media w tym za prąd na podstawie faktur wystawianych w wyniku odczytów podlicznika dokonywanych przez pracowników powoda.

Na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 26.04.2010 r. powód zapłacił 887,59 zł; na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 16.09.2010 r. kwotę 20 137,48 zł; na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 23.06.2010 r. kwotę 27 676,91 zł; faktury VAT nr (...) z dnia 31.07.2010 r. 147,82 zł, oraz faktury VAT nr (...) z dnia 20.09.2010 r. kwotę 22 463,74zł.

Zużycie energii elektrycznej wynosiło w kolejnych miesiącach odpowiednio: 1 571 kWh, 38 647 kWh, 51 349 kWh, 72 631 kWh i 41 677 kWh.

(dowód: faktura VAT nr (...) z dnia 26.04.2010 r. k. 63, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 21.04.2010 r. k. 64, faktura VAT nr (...) z dnia 16.09.2010 r. k.65, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 19.05.2010 r. k. 66, faktura VAT nr (...) z dnia 23.06.2010 r. k. 67, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 18.06.2010 r. k.68, faktura VAT nr (...) z dnia 31.07.2010 r. k. 69, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 19.08.2010 r. k. 70, faktura VAT nr (...) z dnia 20.09.2010 r. k. 71, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 17.09.2010 r. k. 72);

Od września 2010 r., zużycie energii elektrycznej w stosunku do poprzednich miesięcy znacząco wzrosło. Wykazane na podstawie podlicznika miesięczne zużycie mocy elektrycznej wynosiło :

za miesiąc listopad 2010 r. - 338 308 kWh,

za miesiąc grudzień 2010 r. - 349 182 kWh,

za miesiąc styczeń 2011 r. - 402 667 kWh.

za miesiąc luty 2011 r. - 415 886 kWh.

Za powyższy okres pozwany wystawił za zużytą energię elektryczną następujące faktury:

- faktura VAT nr (...) z dnia 21.10.2010 r. na kwotę 47 385,63 zł,
- faktura VAT US- (...) z dnia 02.12.2010 r. na kwotę 48 038,92 zł,
- faktura VAT US- (...) z dnia 20.12.2010 r. na kwotę 187 794,77 zł,
- faktura VAT (...)z dnia 21.01.2011 r. na kwotę 192 552,92 zł,
- faktura VAT US - (...)z dnia 08.03.2011 r. na kwotę 179 984,90 zł,
- faktura VAT US - (...) z dnia 21.03.2011 r. na kwotę 188 758,17 zł.

(d **owód:** faktura VAT nr (...) z dnia 21.10.2010 r. k.73, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 19.10.2010 r. k.74, faktura VAT US- (...) z dnia 02.12.2010 r. k. 75, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 30.11.2010 r. k.76, faktura VAT US- (...) z dnia 20.12.2010 r. k. 77, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 17.12.2010 r. k.78, faktura VAT (...)z dnia 21.01.2011 r. k. 79, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 20.01.2011 r. k.80, faktura VAT US- (...)z dnia 08.03.2011 r. k. 81, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 08.03.2011 r. k.82, faktura VAT US- (...) z dnia 21.03.2011 r. k.83, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 21.03.2011 r. k.84);

Należności ujęte w powyższych fakturach zostały zapłacone przez powoda.

(okoliczność bezsporna);

Na zlecenie firmy (...), w dniu 16 marca 2011 r., dotychczasowy licznik typu (...) 005 nr (...), rok produkcji 2010 wymieniono na licznik typu (...)00 - (...)00- (...) o numerze fabrycznym (...) produkcji S..

(dowód: protokół wymiany podlicznika z dnia 16 marca 2011 r. k.85, zeznania świadka A. M., e-protokół z dnia 02.07.2013 r. 01:39-21:47, zeznania świadka G. G., e-protokół z dnia 02.07.2013 r. 21:47- 30:11, zeznania świadka G. T., e-protokół z dnia 02.07.2013 r., 30:11- 38:26);

Powód zwrócił się dnia 5 kwietnia 2011 r., do pozwanego o analizę zużycia energii elektrycznej wszystkich podliczników i porównanie z pomiarem głównym ponieważ jak zostało to wskazane w piśmie „prawdopodobnie ilości pomierzonej energii były zbyt duże”.

(dowód: pismo powoda k. 97, zeznania świadka A. M., e-protokół z dnia 02.07.2013 r. 01:39-21:47, zeznania świadka K. G., e-protokół z dnia

02.07.2013 r. 38:26 - 48:40);

Po wymianie podlicznika wykazane zużycie energii elektrycznej drastycznie spadło.

(dowód: faktura VAT US- (...) z dnia 20.04.2011 r. na kwotę 52 360,85 zł k. 87, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 18.04.2011 r. k.88, faktura VAT US- (...) z dnia 24.05.2011 r. na kwotę 12 251,54 zł k.89, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 20.05.2011 r. k. 91, faktura VAT US- (...) z dnia 30.06.2011 r. na kwotę 3 972,62 zł k.90, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 28.06.2011 r. k.92, faktura VAT US- (...) z dnia 30.07.2011 r. na kwotę 11 151.39 k.93, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 25.07.2011 r. k.94, faktura VAT (...)z dnia 16.08.2011 r. k. 95, pismo Głównego (...) Szpitala (...) z dnia 12.08.2011 r. k.96);

Zdemontowany podlicznik został przekazany do ekspertyzy Laboratorium (...) s. z o.o. ora z został przesłany do ekspertyzy producenta S. , który wskazał, że urządzenie posiada ustawioną przekładnię przekładnika prądowego k-300. Ustawiona przekładnia jest nieprawidłowa, dla prawidłowego zliczania zużytej energii przy przekładni 00/5 należy wprowadzić przekładnię 60.

(dowód: świadectwo sprawdzenia z dnia 25 maja 2011 r. k. 99-100, opinia producenta S. z dnia 30.11.2011 r. k.101);

Jak wykazuje ekspertyza opracowana przez rzeczoznawcę inż. A. B. (1) pobranie zwiększonej mocy elektrycznej w okresie (od listopada 2010 r. do marca 2011 r.) przy braku modyfikacji w układzie zasilania placu budowy było fizycznie niemożliwe. Pobieranie takiej mocy bez zmiany w zasilaniu i układzie pomiarowym spowodowało by przepalenie się wkładek zabezpieczających zasilanie placu budowy, spalenie się przekładników prądowych 300/5 i topienie się kabli zasilających plac budowy. Przez układ pomiarowy dla zasilania placu udowy mogła być przesyłana moc maksymalna w wysokości 250,0 kW. Przy zużyciu przez cały okres trwania budowy w przybliżeniu 300.000,0kWh wynika, że pobierano miesięcznie moc wysokości 417,0kW, co przy istniejącym układzie zasilania i układzie pomiarowym nie było możliwe. Zawyżone zużycie energii elektrycznej było spowodowane zmianą przekładni licznika

(dowód: ekspertyza opracowana przez inż. A. B. (1) dot. poboru energii elektrycznej dla zasilania placu budowy z dnia 18.02.2012 r. k. 101-104, pismo E. z dnia 29 listopada 2011 r., k.105-106);

Pismem z dnia z dnia 1 grudnia 2011 r. powód zwrócił się do pozwanego o zwrot dokonanej nadpłaty.

(dowód: pismo powoda z dnia 1 grudnia 2011 r. k. 174);

W odpowiedzi pismem z dnia 3 stycznia 2012r. pozwany wskazał, że po zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją oraz po dokonaniu bilansu energii elektrycznej przyjmuje argumentację powoda i wyraża zgodę na weryfikację zużycia energii elektrycznej w miesiącach od listopada 2010 do lutego 2011 r. wg. załączonych do pisma wyliczeń.

Z zestawienia przygotowanego przez pozwanego wynikało, że wyliczona za ten sporny okres kwota zużycia energii – kwota netto - winna zostać pomniejszona o 4/5 i tak:

- faktura VAT US- (...) z dnia 20.12.2010 r. – zmniejszona z kwoty 154 159,09 zł do kwoty - 30 786,03 zł;

- faktura VAT (...)z dnia 21.01.2011 r. - zmniejszona z kwoty 147 164,05zł do kwoty -31 566,05 zł;

- faktura VAT US- (...)z dnia 08.03.2011r. zmniejszona z kwoty 155 579,54 zł - do kwoty - 29 265,84 zł;

- faktura VAT US- (...) z dnia 21.03.2011r. -4 zmniejszona z kwoty 153 057,36zł –

do kwoty- 30 692,39 zł.

(dowód: pismo z dnia 3 stycznia 2012 r. wraz z załącznikiem k.176-178);

Jednakże pozwany nie zwrócił powodowi żadnych kwot i dlatego powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 609 960,04 zł pismem z dnia 3 stycznia 2012 r. wyznaczając pozwanemu 7-dniowy termin na realizację roszczenia.

(**dowód:** przesądowe wezwanie do zapłaty z dnia 3 stycznia 2012 r. k.179-180, przesądowe wezwanie do zapłaty z dnia 11 stycznia 2012 r. k.181);

Instytut (...) przedstawił analizę zużycia energii w poszczególnych miesiącach w okresie od 20 marca 2010 r. do 16 marca 2011 r. Analizę przeprowadzono obliczając średnie dobowe zużycie energii w poszczególnych miesiącach w okresie według wskazań licznika typu (...) 005 o numerze fabrycznym (...), a od 16 marca 2011 r. do 31 lipca 2011 r. według wskazań licznika typu (...)00 - (...)00- (...) numer fabryczny (...).

W okresie od października 2010 r. do lutego 2011 r. wartość średniego dobowego zużycia energii według wskazań licznika wynosiła:

- w październiku i listopadzie 2010 r.: 6 964,7 kWh;

- w grudniu 2010 r.: 11 263,9 kWh;

- w styczniu 2011 r.: 12 989,3 kWh;

- w lutym 2011 r.: 14 853,1 kWh.

Celem przeprowadzenia obliczeń, analizy i oceny ich wyników przyjęto założenie, że pobór energii przez plac budowy (...) trwał przez 16 godzin na dobę lub 24 godzin na dobę. Przyjęcie takich założeń wynikało z tego, że analizowany okres poboru energii obejmuje okres jesienno - zimowy (od października 2010 r. do 16 marca 2011 r.) związany ze wzrostem zużycia energii elektrycznej przez plac budowy, wynikającym z konieczności ogrzewania pomieszczeń socjalnych pracowników budowy, budowanego obiektu, wydłużonym czasem oświetlenia budowy itp., a także ze zbieżnego z nim zwiększeniem intensywności prowadzonych prac budowlanych.

Obliczone wartości średniego dobowego zużycia porównano z maksymalnym dobowym zużyciem energii wynikającym z mocy maksymalnej równej 217,4 kW dla dwóch czasów trwania poboru energii:

Przy poborze energii trwającym przez 24 godziny na dobę maksymalne dobowe zużycie energii nie powinno przekraczać wartości 5 216,4 kWh. Tymczasem wartość średniego dobowego zużycia energii według wskazań licznika przekraczałyby tę wartość o przeszło 33 % w październiku i listopadzie 2010 r. a w lutym 2011 r. o blisko 185 %;

Przy poborze energii trwającym przez 16 godzin na dobę maksymalne dobowe zużycie energii nie powinno przekraczać wartości 3 477,6 kWh. Wartość średniego dobowego zużycia energii według wskazań licznika przekraczałyby tą wartość o przeszło 100 % w październiku i listopadzie 2010 r. a w lutym 2011 r. o przeszło 327 %.

Analizując wyniki przeprowadzonych obliczeń należy stwierdzić, że dla przekładni ustalonej w liczniku na 300, dla obu czasów trwania poboru energii w ciągu doby, zarówno 24 jak i 16 godzin na dobę żadna z powyższych wielkości w żadnym miesiącu analizowanego okresu rozliczeniowego (od 20 marca 2010 r. do 16 marca 2011 r.) nie przekracza maksymalnych wartości, dopuszczalnych w warunkach normalnego użytkowania urządzeń układu pomiaru energii (licznika energii typu (...) 005 i przekładników prądowych typu (...) 300/5 A) oraz zabezpieczeń (trzech bezpieczników gG 315 A).

Dla przekładni ustalonej w liczniku na 60, dla obu czasów trwania poboru energii w ciągu doby, zarówno 24 jak i 16 godzin na dobę każda z wyżej przedstawionych i omówionych wielkości w okresie rozliczeniowym od października 2010 r. do lutego 2011 r. przekracza maksymalne wartości dopuszczalne w warunkach normalnego użytkowania urządzeń układu pomiaru energii (licznika energii typu (...) 005 i przekładników prądowych typu (...) 300/5 A) oraz zabezpieczeń (trzech bezpieczników gG 315 A).

Należy przy tym zaznaczyć, że wszystkie wymienione powyżej uszkodzenia urządzeń układu pomiaru energii oraz zabezpieczeń mogłyby wystąpić tylko w przypadku ciągłego poboru mocy przez dłuższy okres czasu. W trakcie normalnego użytkowania układu zasilania budowy (...) zbudowanego zgodnie z projektem urządzenia układu pomiaru energii i placu budowy są zabezpieczone bezpiecznikami, które przy tak dużych poborach mocy i występowaniu tak dużych prądów muszą ulegać trwałemu uszkodzeniu przez ich powtarzające się przepalanie.

Reasumując analizę techniczną układu zasilania budowy (...) stwierdzić należy, że:

- w okresie od października 2010 r. do lutego 2011 r. brak jest technicznych możliwości do poboru mocy i zużycia energii przez plac budowy według wskazań licznika energii typu (...) 005 przy przekładni ustalonej w liczniku równej 60.

- zużycie energii według wskazań licznika energii typu (...) 005 oraz obliczone na tej podstawie średnia dobowo moc pobierana przez plac budowy oraz wartości prądów płynących przez układ pomiaru energii i zabezpieczenia wskazują jednoznacznie, że licznik typu (...) 005 zawyżał swoje wskazania, a ich przyczyną mogła być nieprawidłowa, kilkukrotnie wyższa od 60 wartość przekładni przekładników prądowych.

Mając na względzie:

1) brak technicznych możliwości do ciągłego poboru mocy przez plac budowy (...), a tym samym do wartości zużycia energii elektrycznej określanej według wskazań licznika energii typu (...) 005 przy przekładni ustalonej w liczniku równej 60;

2) stwierdzenie w czasie badań licznika typu (...) 005, przeprowadzonych po demontażu w dniu 16 marca 2011 r., trwale ustawionej niepoprawnej dla prawidłowego zliczania zużytej energii przekładni przekładnika prądowego równej 300;

3) brak zgłoszeń o awariach układu zasilania i pomiarów placu budowy (...) przez pracowników (...) S.A.;

4) brak zgłoszeń o awariach nadrzędnego układu zasilania zbudowanego w rozdzielni głównej RG (...) Szpitala (...) oraz występowaniu jakichkolwiek przekroczeń parametrów zasilania ustalonych w umowie z dostawcą energii elektrycznej (...) S.A. we W.

stwierdzono w opinii, że **zużycie energii przez plac budowy (...) w okresie od 20 marca 2010 r. do 16 marca 2011 r. było 5-krotnie niższe niż wynikało to ze wskazań licznika energii typu (...) 005. W okresie od 16 marca 2011 r. do 31 lipca 2011 r. zużycie energii było zgodne ze wskazaniami licznika typu (...)00 - (...)00- (...) o numerze fabrycznym (...) produkcji S..**

Powyższe wyniknęło prawdopodobnie z tego, że już przed przyłączeniem w dniu 20 marca 2010 r. zasilania placu budowy (...) w liczniku typu (...) 005 o nr fabrycznym (...) została omyłkowo pisana przekładania przekładnika prądowego równa 300, zamiast zgodnej z projektem wartości przekładni równej 60. Następnie tryb edycji został nieodwracalnie zablokowany.

(dowód: opinia Instytutu (...) sp. z o.o. z/s we W. k. 917-928, pisemna opinia uzupełniająca k. 968- 975).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w przeważającej części zasługuje na uwzględnienie.

Powód dochodzi zapłaty kwoty 609 499 zł wskazując, że spełnił swoje świadczenie wobec pozwanego dokonując zapłaty na podstawie przedłożonych przez pozwanego faktur VAT za energię elektryczną, której faktycznie nie zużył. Świadczenie zostało spełnione w większym, niż to było wymagane zakresie, co wynikało wyłącznie z błędnych wskazań licznika pomiaru energii elektrycznej.

Natomiast jako podstawę prawną swojego zadania powód wskazał przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 i n. k.c.), a w szczególności o nienależnym świadczeniu (art. 410 k.c.).

Pozwany wnosząc natomiast oddalenie powództwa wskazywał przede wszystkim, że powód nie wykazał w jakiej wysokości powinien był świadczenie swoje spełnić, a z ostrożności procesowej wskazał, że „korzyść” jaką miał uzyskać od strony powodowej już zużył i nie jest wzbogacony.

Przy czym ustaleń faktycznych w tej sprawie Sąd dokonał na podstawie zebranych dowodów, w tym w szczególności na podstawie porozumienia z dnia 9.03.2010 r. zawartego między stronami w kwestii ustalenia zasad korzystania z energii elektrycznej przez powoda wraz z projektem wykonawczym zasilania placu budowy budynku Zintegrowanego Centrum (...) we W. (Farmacja 2), a także przedłożonych przez powoda prywatnych ekspertyz i opinii wykonanych w celu sprawdzenia prawidłowości działania licznika. Nadto zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia miała przeprowadzona w tym postępowaniu opinia Instytutu (...) sp. z o.o. z/s we W., której wnioski, zbieżne zresztą z twierdzeniami powoda i pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, stanowiły ostatecznie podstawę rozstrzygnięcia. Uzupełniające znaczenie miały nadto dowody osobowe z zeznań świadków. Na mocy tych ustaleń Sąd doszedł do przekonania, że istotnie strona powodowa w spornym okresie, za który dochodzi zwrotu świadczenia tj., od listopada 2010 r. do lutego 2011 r., uiściła na rzecz pozwanego kwotę, która była mu nienależna.

Koszty zużytej energii elektrycznej, jak wynikało z podpisanego porozumienia nr (...) z dnia 9 marca 2010 r. między (...) Szpitalem (...) a wykonawcą budowy czyli firmą (...) S.A., miały być naliczane w zależności od stanów liczników spisanych w protokołach odbioru robót. Natomiast biegli ustalili, że **zużycie energii przez plac budowy (...) w okresie od 20 marca 2010 r. do 16 marca**

2011 r. było 5-krotnie niższe niż wynikało to ze wskazań licznika energii typu (...) 005, na podstawie którego powód - w tym spornym okresie dokonywał płatności. Urządzenie to posiadało nieprawidłowo ustawioną przekładnię przekładnika prądowego k-300. Dla prawidłowego liczenia zużytej energii przy przekładni 00/5 należało wprowadzić przekładnię 60. Wskazać przy tym trzeba, że wielkość przekładni przekładników prądowych i jej wartość wpisana do licznika energii elektrycznej nie ma żadnego wpływu na wartość pobieranej mocy i ilość zużywanej energii elektrycznej przez odbiorniki elektryczne, ma natomiast podstawowy wpływ na wartość (ilość) energii elektrycznej wskazywanej przez licznik. A zatem przy niesprawnie działającym liczniku podawana przez niego ilość zużytej energii jest niewłaściwa, stąd uiszczona na tej podstawie zapłata przez powoda była zawyżona, tym samym nienależna.

Świadczenie jest nienależne w sytuacjach określonych w art. 410 § 2 k.c. Jest to zamknięty katalog czterech przypadków, uzasadniających żądanie zwrotu świadczenia nienależnego. Przede wszystkim świadczenie jest nienależne wówczas gdy spełniający je w rzeczywistości nie był zobowiązany w ogóle lub wobec tej osoby, której świadczył. Może to mieć miejsce wtedy gdy w chwili spełnienia świadczenia brak było ważnego zobowiązania, gdyż zobowiązanie nigdy nie istniało lub wcześniej wygasło, choć świadczący pozostał w przekonaniu, że ono istnieje. Również wtedy, gdy wprowadzie zobowiązanie to istniało ale w mniejszym niż spełniony rozmiarze, albo nie wobec tej osoby, która świadczenie otrzymała. Przepis art. 410 § 1 k.c. wskazuje jednoznacznie, iż instytucja nienależnego świadczenia stanowi postać bezpodstawnego wzbogacenia, jednak w praktyce ujmuje się to nieraz w sposób zbyt uogólniony, unikając ściślejszego wskazania określonych kondykcji, występujących w instytucji nienależnego świadczenia (por. E. Łętowska, Bezpodstawne..., s. 90; teźże, Glosa do uchwały SN z dnia 29 czerwca 2000 r., III CZP 19/00, OSP 2001, z. 3, poz. 44). Źródłem bezpodstawnego wzbogacenia jest tutaj działanie zubożonego (solvensa), mające charakter spełnienia świadczenia na rzecz bezpodstawnie wzbogaconego (accipiensa), a zubożony czyni to w przekonaniu, że świadczenie spełniane jest w ramach istniejącego lub powstającego właśnie zobowiązania (por. także wyrok SN z dnia 21 listopada 1966 r., II PR 512/66, LEX nr 6075). Jak wskazał SN w wyroku z dnia 1 grudnia 1999 r.: „Zwrotu nienależnego świadczenia może żądać każdy, kto spełnił świadczenie, nie wiedząc, że do świadczenia nie był zobowiązany” (I CKN 203/98, LEX nr 50687).

Zgodnie z wyrokiem SN z dnia 24 listopada 2011 r.: „Ogólne przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia należy rozumieć specyficznie w przypadku nienależnego świadczenia. Sam fakt spełnienia nienależnego świadczenia uzasadnia

roszczenie kondykcyjne. W takim też przypadku nie zachodzi potrzeba badania, czy i w jakim zakresie spełnione świadczenie wzbogaciło osobę, na rzecz której świadczenie zostało spełnione (accipiensa), jak również czy majątek spełniającego świadczenie (solvensa) uległ zmniejszeniu. Uzyskanie nienależnego świadczenia wypełnia bowiem przesłankę powstania wzbogacenia, a spełnienie tego świadczenia przesłankę zubożenia" (I CSK 66/11, LEX nr 1133784).

Dokonując ustaleń w niniejszej sprawie odnośnie tego czy istotnie w wyniku niewłaściwie działającego licznika poboru energii doszło do nieprawidłowości w naliczeniu należnej pozwanemu kwoty i w jakiej ilości energia elektryczna w spornym okresie (tj. od listopada 2010 r. do lutego 2011 r.) została rzeczywiście zużyta na potrzeby placu budowy Ośrodka (...) -Dydaktycznego (...) (...) we W. Sąd oparł się w głównej mierze na opinii Instytutu (...) sp. z o.o. z/s we W. z dnia 14.05.2014 r. W opinii tej przeprowadzono analizę średniego dobowego zużycia energii w poszczególnych miesiącach w okresie od 20 marca 2010 r. do 16 marca 2011 r. według wskazań licznika typu (...) 005 o numerze fabrycznym (...), a od 16 marca 2011 r. do 31 lipca 2011 r. według wskazań nowego licznika typu (...)00 - (...)00- (...) numer fabryczny (...), i następnie porównano te wyniki z maksymalną możliwą wartością prądów płynących przez układ pomiaru energii, która to wartość wynikała z danych technicznych zamontowanej instalacji i dokumentacji technicznej. Moc maksymalna pobierana przez wszystkie odbiorniki na budowie nie mogła przekraczać 217,4 kWh (wynika to z zabezpieczeń zasilania placu budowy (...) trzema zwłocznymi wkładkami bezpiecznikowymi typu gG o prądzie znamionowym 315 A (3 x gG 315 A). Dla przekładni ustalonej w liczniku na 60 (czyli tak jak powinno być) dla obu czasów trwania poboru energii w ciągu doby, zarówno 24 jak i 16 godzin na dobę każda z wyżej przedstawionych i omówionych wielkości w okresie rozliczeniowym od października 2010 r. do lutego 2011 r. przekracza maksymalne wartości dopuszczalne w warunkach normalnego użytkowania urządzeń układu pomiaru energii (licznika energii typu (...) 005 i przekładników prądowych typu (...) 300/5 A) oraz zabezpieczeń (trzech bezpieczników gG 315 A) dla przekładni ustalonej w liczniku na 300 (tak jak było ustawione na liczniku), dla obu czasów trwania poboru energii w ciągu doby, zarówno 24 jak i 16 godzin na dobę żadna z powyższych wielkości w żadnym miesiącu analizowanego okresu rozliczeniowego (od 20 marca 2010 r. do 16 marca 2011 r.) nie przekracza maksymalnych wartości,

Reasumując analizę techniczną układu zasilania budowy (...) biegli stwierdzili, że:

- w okresie od października 2010 r. do lutego 2011 r. brak jest technicznych możliwości do poboru mocy i zużycia energii przez plac budowy według wskazań licznika energii typu (...) 005 przy przekładni ustalonej w liczniku równej 60;

- zużycie energii według wskazań licznika energii typu (...) 005 oraz obliczone na tej podstawie średnia dobową moc pobierana przez plac budowy oraz wartości prądów płynących przez układ pomiaru energii i zabezpieczenia wskazują jednoznacznie, że licznik typu (...) 005 zawyżał swoje wskazania, a ich przyczyną mogła być nieprawidłowa, kilkukrotnie wyższa od 60 wartość przekładni przekładników prądowych.

We wniosku końcowym wskazali, że zużycie energii elektrycznej powinno być pięciokrotnie niższe niż wskazane na liczniki w tym okresie. Z czystej arytmetyki, wynika zatem, że jeżeli przekładnia winna być ustawiona na 60, a była na 300, to licznik zawyżał zużycie energii elektrycznej pięciokrotnie.

Przedstawiona opinia w ocenie Sądu nie budzi żadnych zastrzeżeń. Jest ona jasna, logiczna i wyczerpująca. Oceniając poziom wiedzy specjalistów w tej dziedzinie, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej Sąd uznał, że opinia ta stanowi pełnowartościowy materiał służący za podstawę rozstrzygnięcia.

Również i zastrzeżenia przedstawione przez pełnomocnika pozwanego nie mogły zmienić ostatecznie sformułowanych wniosków. Biegli w sposób wyczerpujący i przekonywujący ustosunkowali się do stawianych zarzutów. Pełnomocnik pozwanego w zastrzeżeniach z dnia 21.07.2014 r. do opinii stawia jej dwa zasadnicze zarzuty dotyczące niejasności wniosków określających szacunkową ilość zużytej energii elektrycznej przez plac budowy oraz ich sprzeczność z rzeczywistym stanem faktycznym.

Pierwsza niezgodność dotyczy istniejącej sprzeczności pomiędzy wnioskiem z konkluzji z opinii, a twierdzeniem, że „przeprowadzenie szczegółowej analizy poboru mocy a więc i zużycia energii elektrycznej przez plac budowy (...) jest nie możliwe ze względu na brak szczegółowych danych związanych ze stopniem i czasem wykorzystywania poszczególnych urządzeń elektrycznych (odbiorników energii) w trakcie trwania budowy”. Jak wyjaśnili biegli w tej opinii, te dwa sformułowania cytowane przez pełnomocnika pozwanego odnoszą się do dwóch różnych kwestii. Pierwsze jest końcowym wnioskiem opinii określającym zużycie energii przez plac budowy (...) w analizowanym okresie czasu, a drugie odnosi się do okresu czasu przed jej rozpoczęciem. Dodali jeszcze, że 5-krotnie mniejsze zużycie energii (jak to wynika z wniosków końcowych) może stanowić nie więcej niż kilka procent zużycia energii przez ASzK przed rozpoczęciem budowy (...), którego okresowe zmiany, mogą okazać się istotnie większe od rzeczywistego zużycia energii przez budowę (...) i wtedy najprawdopodobniej niemożliwym będzie jednoznaczne określenie okresu odniesienia dla wykazania braku lub występowania zwiększonego poboru energii przez plac budowy (...), a tym samym przeprowadzenia analizy jej zużycia.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów jeszcze raz potwierdzili, że po analizie akt sądowych i zeznań świadków można stwierdzić, że ustawienie przekładni równej 300 i zablokowanie trybu edycji parametrów licznika nastąpiło najprawdopodobniej omyłkowo jeszcze przed przyłączeniem w dniu 20 marca 2010 r. zasilania placu budowy (...) tj. po montażu tablicy pomiarowej TP w pomieszczeniu rozdzielni głównej RG (...) Szpitala (...) w czasie programowania jego parametrów. Następnie tryb edycji został nieodwracalnie zablokowany. Z zeznań świadków (protokoły z dnia 02. 07.2013 r. i 10.10.2013 r. wynika, że w czasie trwania budowy (...) przekładniki nie uszkodziły się, a wkładki bezpiecznikowe nie ulegały przepaleniu, więc przez pierwotne uzwojenia przekładników i przez wkładki bezpiecznikowe płynął prąd o wartości kilka razy mniejszej niż wynikało to ze wskazań licznika. Z absolutną pewnością nie można stwierdzić aby w spornym okresie nie dokonywane były zmiany nastawy. Należy jednak podnieść, że byłoby to możliwe tylko w przypadku nie zablokowania licznika w czasie instalacji tablicy pomiarowej TP w rozdzielni głównej RG (...) Szpitala (...) oraz musiałyby to nastąpić w wyniku świadomego działania zainteresowanej strony. W całej opinii brak jest jednak wskazania kogokolwiek a nawet jakichkolwiek przypuszczeń dotyczących określenia winy stron czy też świadomego działania osób odpowiedzialnych za powstałą sytuację .

Na potwierdzenie zasadności swojego stanowiska o zawyżonych wskazaniach licznika jeszcze raz biegli wskazali, że przy tak dużych prądach licznik energii elektrycznej z przekładnikiem 60 uległby trwałemu uszkodzeniu, a tymczasem, fakt wystawienia jego świadectwa sprawdzenia przez (...) (pierwsze sprawdzenie licznika po jego demontażu w lutym 2011 r.) świadczy o tym, że jest on sprawny i poprawnie mierzy energię elektryczną przy ustalonej w nim przekładni przekładnika prądowego równej 300. Co więcej, z analizy technicznej całego układu zasilania placu budowy, wynika, że nie było możliwe zasilanie w energię elektryczną placu budowy przy pomiarach jej zużycia licznikiem typu (...) 005, w którym ustawiono przekładnię równą 60. A ponieważ w realiach tej sprawy nie doszło do żadnych uszkodzeń to znaczy, że licznik zawyżał swoje wskazania, których przyczyną mogła być nieprawidłowa, ustalona w nim kilkukrotnie wyższa od 60 wartość przekładni przekładników prądowych.

Takie same wnioski płyną z pozostałych dowodów przedstawionych w sprawie, a także z zeznań świadków. W świadectwie sprawdzenia licznika (...) 005 o numerze fabrycznym (...), 2010 r., z dnia 25 maja 2011 roku przez Laboratorium (...) Sp. z o.o. wynika, że przekładnia przekładnika prądowego w liczniku była ustawiona na 300. W protokole oględzin licznika z dnia 30 listopada 2011 roku (karta 101) wykonanych przez przedstawiciela producenta licznika, J. P., podano, że w liczniku typu (...) 005 przekładnia przekładnika prądowego była nieprawidłowo trwale ustawiona na 300. W celu prawidłowego zliczania zużytej energii, dla przekładni 300/5 należy wprowadzić w liczniku przekładnię równą 60. Z zeznań świadka G. G., który w marcu 2010 r. ustawiał wartość przekładni w liczniku wynika, że nie umiał on tego wykonać samodzielnie ani nie posługiwał się instrukcją obsługi licznika, a w czasie wykonywania tej czynności był instruowany telefonicznie przez E.. Ponadto zeznał, że nie pamięta czy ustawił przekładnię 60, czy też 300.

W tej sytuacji przyjąć należy, że istotnie zużycie energii elektrycznej w okresie od marca 2010 r. do marca 2011 r. było pięciokrotnie niższe niżby wynikało ze wskazań licznika. W związku z tym uiszczona na rzecz pozwanego należność za

zużycie energii elektrycznej w wysokości ustalonej na podstawie wskazań licznika w spornym okresie, który powód objął swoim roszczeniem tj. od listopada 2010r. do lutego 2011r była zawyżona.

Przy czym, co istotne, pozwany, w odpowiedzi na pismo powoda, w swoim zestawieniu uznał, że w okresie od listopada 2010 r. do lutego 2011 r. faktury zostały zawyżone, a zużycie powinno być zmniejszone o 4/5. Według wyliczeń przedstawionych przez pozwanego (k. 177) wynika, że zużycie powinno wynosić:

- za miesiąc listopad 2010 r. – 67 661 kWh , a nie jest wskazywał licznik 338 308 kWh,
- za miesiąc grudzień 2010 - 69 836,4 kWh , a nie 349 182 kWh,
- za styczeń 2011 r. - 80 533,3 kWh, zamiast 402 667 kWh ,
- za luty 2011 r. 83 177,2 kWh , a nie wskazywał licznik 415 886 kWh.

Faktura VAT US- (...) z dnia 20.12.2010 r. – winna być zatem zredukowana o 4/5 wskazanej w niej kwoty do sumy - 30 786,03 zł netto , faktura VAT (...)z dnia

21.01.2011 r. - do kwoty - 31 566,05 zł, faktura VAT US- (...)z dnia 08.03.2011 r. - do kwoty - 29 265,84 zł i faktura VAT US- (...) z dnia 21.03.2011 r. - do kwoty-30 692,39 zł.

Kwoty należne wykazane w tym zestawieniu to kwoty netto, a zatem należy doliczyć do tych wartości jeszcze podatek VAT w wielkości ustawowej (22%). Zestawiając więc kwoty uiszczone przez powoda na podstawie wskazanych faktur , a to: faktury VAT US- (...) z dnia 20.12.2010 r. (187 794,77zł); faktury VAT (...)z dnia 21.01.2011 r. (192 552,92 zł), faktury VAT (...)z dnia 08.03.2011 r. (179 984,90 zł) oraz faktury VAT US- (...) z dnia 21.03.2011 r. (188 758,17 zł) Sąd doszedł do wniosku, że suma nienależnego świadczenia wynosiła odpowiednio:

- z faktury VAT US- (...) z dnia 20.12.2010 r. - **150 235,816 zł** (187 794,77 zł - 37 558, 954 zł) ;
- z faktury VAT (...)z dnia 21.01.2011 r. - **154 042,336 zł** (192 552,92 zł - 38 510,584 zł);
- na podstawie faktury VAT US- (...)z dnia 08.03.2011 r. - **143 987,92 zł** (179 984,90 zł - 35 996,98 zł) ;
- z faktury VAT US- (...) z dnia 21.03.2011 r. - **151 006,536 zł** (188 758,17 zł - 37 751,634 zł).

Tym samym suma tych należności w **wysokości 599 272,60 zł** stanowi świadczenie, które zostało uiszczone na rzecz pozwanego „nienależnie” i powinno być zwrócone na podstawie cytowanych wcześniej przepisów kodeksu cywilnego tj. przepisu art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Dlatego też orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku, w pozostałej części oddalając powództwo w punkcie II sentencji wyrok jako wygórowane.

Należy podkreślić, że powód w sposób należyty i w dobrej wierze realizował przyjęte na siebie porozumieniem z dnia 9 marca 2010 r. obowiązki i mimo wątpliwości co do prawidłowości naliczania zużycia energii elektrycznej dokonywał terminowej zapłaty wystawianych przez pozwanego faktur dlatego też nie powinno się z tego czynić mu zarzutu. W ocenie Sądu przepis art. art. 411 pkt 1 k.c. , z którego wynika, że nie można żądać zwrotu świadczenia, „jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany” nie ma zastosowania w realiach niniejszej sprawy. Przypuszczenia powoda o niesprawnie działającym systemie, nie poparte żadnymi dowodami, nie mogą być utożsamiane ze świadomą wiedzą powoda co do bezzasadności jego świadczenia.

Bezpodstawne jest też zasłanianie się przez pozwanego brakiem zobowiązania do zwrotu korzyści, którą uzyskał w szczególności, że na podstawie okoliczności sprawy pozwany obiektywnie powinien się liczyć z możliwością obowiązku zwrotu świadczenia. Był bowiem informowany o wątpliwościach powoda co do prawidłowości naliczenia opłat za zużytą energię. Pierwsze wątpliwości pojawiły się już w kierowanej do niego prośbie o przeprowadzenie kontroli urządzeń, a następnie demontażu wadliwie działającego licznika w marcu 2011 r. Jak potwierdza to też pismo

pozwanego z dnia 3 stycznia 2012 r o wyrażeniu zgody na weryfikację zużycia energii elektrycznej w miesiącach od listopada 2010 r. do lutego 2011 r. - pozwany z takim obowiązkiem mógł się liczyć. Dla przyjęcia „powinności świadomości obowiązku” zwrotu po stronie wzbogaconego wystarczy tylko wykazanie przez zubożonego takich okoliczności wzbogacenia, o których wiedza powstaje przy zachowaniu należytej staranności, a które w typowym przypadku u przeciętnego człowieka spowodować powinny powstanie świadomości obowiązku zwrotu („powinność przewidywania obowiązku zwrotu”; K. Kołakowski (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. I, 2009, s. 266). Nie jest natomiast konieczne udowodnienie ani tego, że okoliczności te wzbogacony w rzeczywistości poznał, ani że świadomość obowiązku ostatecznie powstała u wzbogaconego. Powinność przewidywania obowiązku zwrotu jest ujęta szeroko. Jak wskazał SN w wyroku z dnia 2 marca 2010 r.: „Powinność oznacza zarówno sytuację, w której zobowiązany do zwrotu wiedział, że korzyść mu się nie należy, jak również sytuację, gdy co prawda był subiektywnie przekonany, iż korzyść mu się należy, lecz na podstawie okoliczności sprawy obiektywnie powinien się liczyć z możliwością obowiązku zwrotu” (teza 1; II PK 246/09, LEX nr 574533). Z kolei jak wskazał SN w wyroku z dnia 20 czerwca 2012 r.: „Dokonanie prawidłowej oceny w tym zakresie nie polega wprawdzie wyłącznie na ustalaniu faktów, lecz stanowi kwestię prawną. Niemniej ocena taka musi przyjmować za podstawę istotne okoliczności faktyczne, których ustalenie możliwe jest co do zasady w oparciu o konkretne twierdzenia strony i dowody przywołane na poparcie tych twierdzeń” (I CNP 76/11, LEX nr 1216831).

Wyjaśnić również należy, że pozwany nie może powoływać się także na treść art. 409 k.c. wskazując, że wyzbył się uzyskanej korzyści przekazując ją na bieżące potrzeby prowadzonej działalności. Zgodnie ze wskazanym przepisem obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub używając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Przesłankami wygaśnięcia obowiązku zwrotu są zużycie lub utrata korzyści, dokonujące się w kwalifikowany i obiektywny sposób, a także brak świadomości okoliczności wskazujących na istnienie obowiązku zwrotu. Nie każde zużycie lub utrata prowadzi więc do wygaśnięcia zwrotu, ale tylko takie, które w sposób wymierny i dający się obiektywnie ustalić powoduje ustanie wzbogacenia, a nadto nie towarzyszy mu określony stan wiedzy wzbogaconego. Jak trafnie wskazał SN w wyroku z dnia 12 marca 2010 r.: „Wzbogacony nie odpowiada za przypadkową utratę przedmiotu wzbogacenia ani za takie jego zużycie, które definitywnie likwiduje wzbogacenie, czyli za zużycie bezproduktywne” (II PK 272/09, LEX nr 622203). Nie wystarczy zatem samo wyzbycie się, wydatkowanie korzyści (tak wyrok SN z dnia 4 kwietnia 2008 r., I PK 247/07, LEX nr 465977). Konieczny jest nadto, jak wskazał SN, brak powstania w związku z tym zużyciem lub utratą jakiegokolwiek „korzystnej zmiany w innej części majątku wzbogaconego, a zatem gdy nie ma różnicy między obecnym stanem majątku a stanem, który by istniał, gdyby nie doszło do bezpodstawnego wzbogacenia” (por. wyrok SN z dnia 12 marca 2010 r., II PK 272/09, LEX nr 622203). Natomiast w wyroku SN z dnia 21 kwietnia 2010 r., sąd wskazał: „Jeżeli natomiast w zamian za zużytą korzyść wzbogacony uzyskał do swojego majątku jakąkolwiek inną korzyść majątkową (np. mienie czy zwolnienie z długu, który w ten sposób spłacił), nie można uznać, że nie jest już wzbogacony, bowiem w wyniku dokonania tego wydatku, w jego majątku pozostaje korzyść w postaci zwiększenia aktywów bądź zmniejszenia pasywów” (V CSK 320/09, LEX nr 688053; por. także wyrok SN z dnia 2 lutego 2012 r., II CSK 670/11, LEX 11311124).

Tym samym nie zasługuje na uwzględnienie stanowisko pozwanego jakoby nie był on zobowiązany do zwrotu świadczenia z uwagi na bieżące używanie korzyści przez pozwanego na działalność statutową szpitala i nieuregulowanie przez Narodowy Fundusz Zdrowia poniesionych przez pozwanego wydatków na leczenie. Jeżeli nawet zużycie korzyści majątkowej nastąpiło celem wykonania działalności statutowej szpitala i zostało zużyte celem pokrycia kosztów „nadwykonania” świadczeń rozliczanych przez Narodowy Funduszu Zdrowia, to zużycie korzyści nie nastąpiło w sposób bezproduktywny i konsumpcyjny, a celem spłacenia swoich zobowiązań poniesionych przy realizacji świadczeń, za które powód nie uzyskał wynagrodzenia od Narodowego Funduszu Zdrowia. W tym stanie rzeczy wzbogacenie pozwanego trwa nadal ponieważ zmniejszyły się jego pasywa. Fakt zużycia korzyści majątkowych nie wynika też z przedstawionego bilansu szpitala za rok 2010 i 2011 r.

W tym stanie rzeczy zarzuty strony pozwanej nie mogły zostać uwzględnione.

Odsetki od zasądzonej kwoty naliczone zostały od dnia 11.01.2012 r. na podstawie art. 481 k.c. w z. z art. 455 k.c.

Przypomnieć należy, że zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1976 r., III CRN 289/76, LEX nr 7893 oraz uchwała SN z dnia 6 marca 1991 r., III CZP 2/91, OSNCP 1991, nr 7, poz. 93). W konsekwencji termin spełnienia takiego świadczenia musi być wyznaczony zgodnie z art. 455 k.c., a świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu skierowanym przez zubożonego.

Powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem z dnia 3.01.2012 r. w którym domagał się zapłaty konkretnej sumy pieniężnej i wyznaczył pozwanemu w tym celu 7-dniowy termin realizacji tego żądania (k.179). Ponieważ termin ten upłynął bezskutecznie, pozwany od dnia 11.01.2012 r. pozostawał w opóźnieniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. obciążając nimi stronę pozwaną w całości, albowiem powód uległ tylko co do niewielkiej części swojego żądania (niewiele ponad 1 %).

Na zasądzoną kwotę składają się: opłata sądowa w wysokości 30 499 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7 200 zł powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i ustalone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu oraz koszty opinii biegłego w kwocie 4 430,19 zł.